

Statystyka publiczna w procesie monitorowania wymiaru terytorialnego polityki spójności

Dominika Rogalińska

Główny Urząd Statystyczny

Konferencja pt. „Statystyka w procesie monitorowania polityki spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej”
Lublin, 7-9 października 2014 r.

Polityka spójności 2007-2013

Cele polityki spójności

- Polityka regionalna UE skupiona była na realizacji trzech głównych celów:
- Konwergencja – wsparcie rozwoju infrastruktury oraz potencjału gospodarczego i ludzkiego najbiedniejszych regionów;
 - Podniesienie konkurencyjności regionów i zatrudnienia – wsparcie innowacji i badań naukowych, zrównoważony rozwój oraz szkolenia zawodowe w mniej rozwiniętych regionach;
 - Europejska współpraca terytorialna – wsparcie, promocja i realizacja wspólnych projektów o charakterze międzynarodowym na terytorium całej unii.

Polityka spójności 2007-2013

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia

Cele polityki spójności w Polsce wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług;
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej;
- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Polityka spójności 2014-2020

Cele polityki spójności

Główny cel rozwojowy:

Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucyjnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój oraz poprawa jakości życia ludności.

Cel ten realizowany będzie w trzech obszarach:

- Konkurencyjna gospodarka – wypracowanie nowych przewag konkurencyjnych, opartych na wiedzy i kapitale intelektualnym, oraz wykorzystania postępu w zakresie cyfryzacji gospodarki;
- Spójność społeczna i terytorialna – promowanie działań wydobywających i wspierających zróżnicowane potencjały poszczególnych jednostek i grup społecznych oraz terytoriów;
- Sprawne i efektywne państwo – podejmowanie działań służących głównie poprawie jakości funkcjonowania instytucji publicznych, lepszej komunikacji z obywatelem oraz spożytkowania kapitału społecznego.

Polityka spójności 2014-2020

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa jest głównym dokumentem strategicznym na poziomie krajowym, określającym zakres i sposób interwencji funduszy europejskich w nowym okresie programowania 2014-2020.

Cele tematyczne:

1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji.
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych.
3. Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR).
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.
6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.
8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.
9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.
10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.
11. Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej .

Nowe paradygmaty polityki spójności na lata 2014-2020

- Większa warunkowość (warunkowość ex ante i warunkowość związana z zarządzaniem gospodarczym);
- Nowy wymiar polityki spójności UE – terytorialny;
- Większa rola miast (ZIT);
- Zachęcanie do zintegrowanego podejścia w realizacji funduszy.

Evidence-based policy

Główny Urząd Statystyczny został dostrzeżony jako kluczowy partner w tworzeniu spójnego i skutecznego systemu monitorowania polityki spójności w latach 2014-2020 i wskazany jako horyzontalna instytucja dysponująca niezbędną wiedzą ekspercką oraz wyznaczająca standardy informacyjne, co jest kluczowe dla prowadzenia skutecznej polityki opartej na faktach i obiektywnych danych oraz zarządzania zorientowanego na wynik.

Wyzwania dla statystyki publicznej związane z realizacją polityką spójności w latach 2014-2020

- W ramach prac dotyczących spełnienia przez Polskę warunkowości ex-ante dla funduszy europejskich 2014-2020, GUS został wskazany jako instytucja współpracująca z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju (instytucja wiodąca) dla warunku ogólnego celu tematycznego 7.: Systemy statystyczne i wskaźniki rezultatu.
- Postęp w zbliżaniu się do zakładanych poziomów docelowych strategii Europa 2020 będzie monitorowany na poziomie kraju i regionów. Problemem w monitorowaniu celów strategii Europa 2020 – wspólnym dla większości państw członkowskich – jest brak niektórych wskaźników w przekrojach regionalnych.
- Wymiar terytorialny wskazany w celach Umowy Partnerstwa.
- Dostrzeżenie roli miast w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego i ukierunkowanie działań polityki spójności na wsparcie ich rozwoju oraz zmierzających do rozwiązywania specyficznych problemów dotyczących duże miasta; konieczność monitorowania obszarów funkcjonalnych miast.

Wyzwania dla statystyki publicznej związane z realizacją polityką spójności w latach 2014-2020

Systemy statystyczne i wskaźniki rezultatu

Warunek spełniony częściowo:

- nie da się jeszcze określić czy warunek jest spełniony na poziomie poszczególnych Programów Operacyjnych, gdyż trwa proces ich przygotowania. W niektórych obszarach tematycznych ujawniają się też deficyty informacji statystycznych, które z powodów obiektywnych nie zostaną usunięte (dotyczy to np. statystyki energii na poziomach regionalnych).
- MIR wspólnie z GUS podejmuje nieustannie szereg dalszych działań zapewniających rozwój systemu statystycznego dla potrzeb monitorowania celów strategicznych polityki spójności.
- Szczegółowe działania w zakresie wyboru wskaźników rezultatu zostały określone w krajowych dokumentach dot. przyszłej perspektywy finansowej. Po przygotowaniu PO zostaną one poddane ocenie, a następnie włączone do systemu monitorowania w ramach bazy STRATEG .

Rola statystyki publicznej w perspektywie finansowej 2014-2020

1. Monitorowanie wskaźników realizacji
2. Zapewnienie wskaźników statystycznych - projekt *Statystyka dla polityki spójności* (w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna)
3. Delimitacja MOF – wsparcie MIR w kwestii wyznaczenia kryteriów wyznaczania obszarów funkcjonalnych

System STRATEG

SYSTEM MONITOROWANIA ROZWOJU
strateg.stat.gov.pl

Zmień kontrast: | [Mapa strony](#) | [O systemie](#) | [Pomoc](#) | [Kontakt](#)

strateg STRONA GŁÓWNA | STRATEGIE I PROGRAMY | POLITYKA SPÓJNOŚCI | OBSZARY TEMATYCZNE | PORTRET JST | WY SZUKAJ WSKAŹNIK | METADANE I ANALIZY

[Strona główna](#) --->>

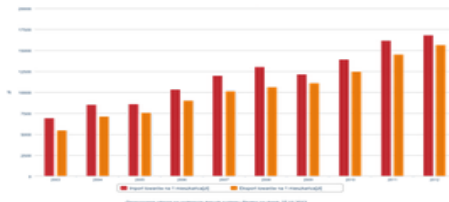
Witamy w STRATEG'u

STRATEG to system stworzony przez GUS na potrzeby programowania i monitorowania polityki rozwoju. Zgromadzono w nim wskaźniki wykorzystywane do monitorowania realizacji strategii obowiązujących w Polsce (na poziomie krajowym, ponadregionalnym i wojewódzkim) oraz w Unii Europejskiej (strategia Europa 2020). Dodatkowo system udostępnia dane statystyczne istotne dla realizacji polityki spójności. Uzupełnieniem danych liczbowych są definicje pojęć i informacje metodologiczne oraz raporty i analizy tematyczne. Wraz z bogatym zestawem bazodanowym STRATEG oferuje funkcjonalne narzędzia ułatwiające analizę zjawisk w formie wykresów i map.

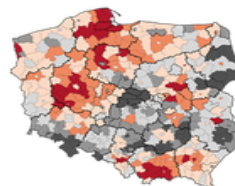
Zapraszamy do korzystania!

MAPY I WYKRESY

Obroty towarowe handlu zagranicznego na 1 mieszkańca

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.

OSTATNIO DODANE

29.09.2014 - Aktualizacja danych

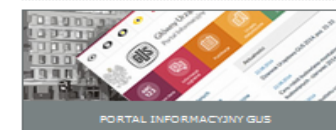
W systemie zostały zaktualizowane dane dla Polski za rok 2012 dla poszczególnych wskaźników z obszarów tematycznych: Kapitał Społeczny, Ludność, Rynek Pracy, Wymiana Międzynarodowa, Warunki Życia Ludności. Udostępnione zostały dane dot. Polski Południowej i Polski Zachodniej w obszarach: Edukacja i Wychowanie, Ludność, Rolnictwo, Łowiectwo i Leśnictwo, Rybołówstwo, Rynek Pracy oraz Transport i Łączność.

[...zobacz więcej](#)

BAZY DANYCH

ZOBACZ RÓWNIEŻ

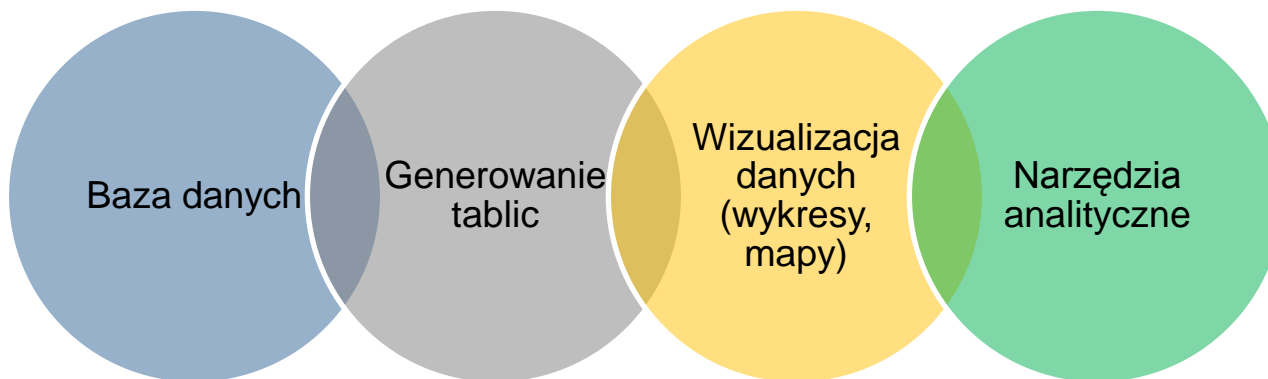

System STRATEG

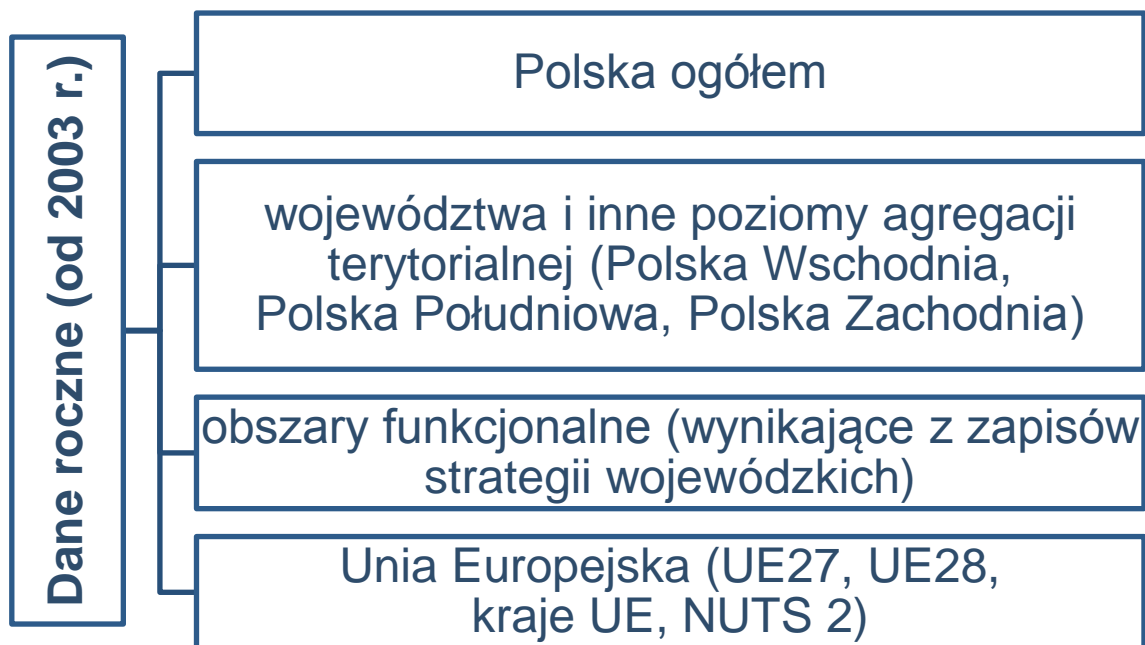
System opracowany przez Główny Urząd Statystyczny

1. monitorowanie i analiza trendów i procesów rozwojowych w ich wymiarze terytorialnym,
2. programowanie nowej perspektywy polityki spójności na lata 2014-2020 w zakresie systemu wskaźników,
3. monitorowanie realizacji strategii rozwojowych i polityk publicznych.

Zadanie „Opracowanie systemu wskaźników kluczowych dla monitorowania i programowania polityki rozwoju” wykonano w ramach projektu MRR „Zarządzanie strategiczne rozwojem - poprawa jakości rządzenia w Polsce”

- Blisko **1400** wskaźników z ponad 80 źródeł
- Ponad **3,6 mln** rekordów

Portal STRATEG – obecne i dalsze prace

- Opracowanie interaktywnej instrukcji użytkownika systemu STRATEG **30 września 2014 r.**
- Opracowanie wersji anglojęzycznej systemu STRATEG **do 30 października 2014 r.**
- Rozwinięcie zasobów informacyjnych systemu STRATEG w oparciu o krajowe i regionalne programy operacyjne polityki spójności 2014-2020 i wskaźniki kontekstowe (również w wersji anglojęzycznej):
 - krajowe programy operacyjne **do 31 grudnia 2014 r.**
 - regionalne programy operacyjne **do 30 czerwca 2015 r.**
- Opracowanie komponentów pozwalających na rozszerzenie form prezentacji danych dla UE na poziomie NUTS 2 **do 31 marca 2015 r.**
- Opracowanie podręcznika metodologicznego ułatwiającego analizę i interpretację kluczowych wskaźników monitorowania celów polityki spójności **do 30 października 2015 r.**

Projekt POPT 2007-2013

Statystyka dla polityki spójności

- Realizacja nowych badań, poszerzenie ich zakresu oraz opracowanie **metod szacowania** wybranych kategorii na niedostępnych do tej pory poziomach agregacji przestrzennej.
- Opracowanie **nowych mierników** przydatnych do monitorowania procesów rozwojowych.
- Prace związane z wykorzystaniem **danych jednostkowych** dla celów prowadzenia ewaluacji kontrfaktycznych interwencji.
- Prace w zakresie **delimitacji obszarów funkcjonalnych**.
- Prace rozwojowe **systemu monitorowania procesów rozwojowych** i celów strategicznych polityki rozwoju oraz realizacji polityki spójności.

Tematyka prac badawczych realizowanych w ramach projektu w latach 2013-2014

- Dezagregacja wskaźników ze strategii Europa 2020 na poziom NTS 2:
 - Opracowanie metodyki i oszacowanie emisji do powietrza wybranych substancji (gazów cieplarnianych oraz ich prekursorów);
 - Z zakresu pomiaru ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- Dezagregacja wskaźników z obszaru B+R oraz innowacyjności:
 - Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową oraz personelu na poziom NTS 3 – badanie zakończone;
 - Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych;
 - Badanie innowacyjności w mikroprzedsiębiorstwach;
 - Badanie infrastruktury i aparatury badawczej oraz współpracy jednostek dysponujących infrastrukturą badawczą na poziomie NTS 2;
- Dezagregacja wskaźników z obszaru rynku pracy, ubóstwa oraz zdrowia:
 - Opracowanie metodologii i oszacowania danych dotyczących pracujących w gospodarce narodowej na poziomie NTS 4;
 - Pomiar ubóstwa na poziomie powiatów (LAU 1);
 - Rozszerzenie BAEL;
 - Pomiar stanu zdrowia mieszkańców Polski w ujęciu regionalnym z wykorzystaniem głównych wskaźników zdrowotnych Wspólnoty.

Tematyka prac badawczych realizowanych w ramach projektu w latach 2013-2014

- Dezagregacja wskaźników z obszaru rachunków narodowych i regionalnych:
 - Badanie obrotu uszlachetniającego w wymianie międzynarodowej – badanie zakończone;
 - Metodologia i wdrożenie regionalnych rachunków publicznych (NTS 2);
 - Metoda dekompozycji PKB oraz WDB;
- Monitorowanie obszarów funkcjonalnych:
 - Badanie statystyczne w zakresie identyfikacji obszarów o cechach miejskich i cechach wiejskich w poszczególnych województwach oraz wskaźnika syntetycznego różnicującego gminy na podstawie kryterium funkcjonalnego;
 - Opracowanie wskaźników monitorowania obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w zakresie budownictwa na poziomie NTS 5;
 - Identyfikacja obszarów specjalnych na dwóch poziomach agregacji przestrzennej (miasto w granicach administracyjnych i obszary funkcjonalne);
- Dezagregacja wskaźników z zakresu usług publicznych:
 - Badanie usług publicznych w obszarach: planowania przestrzennego i budownictwa mieszkaniowego, bezpieczeństwa publicznego, kultury, ochrony zdrowia, e-administracji, partycypacji społecznej;
 - Badanie transportu pasażerskiego na dalekie i krótkie odległości;

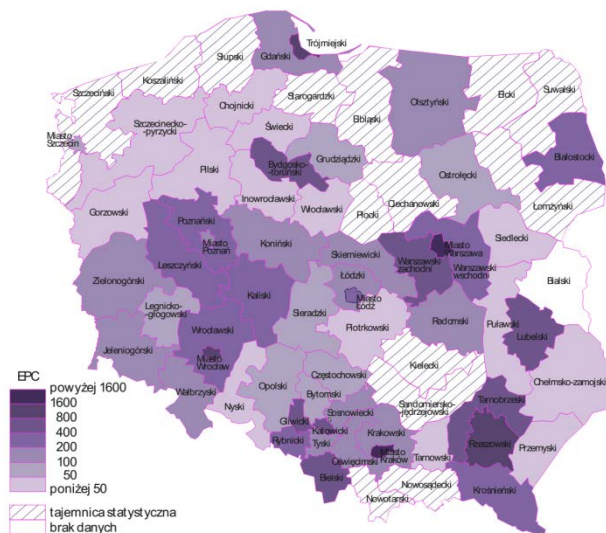
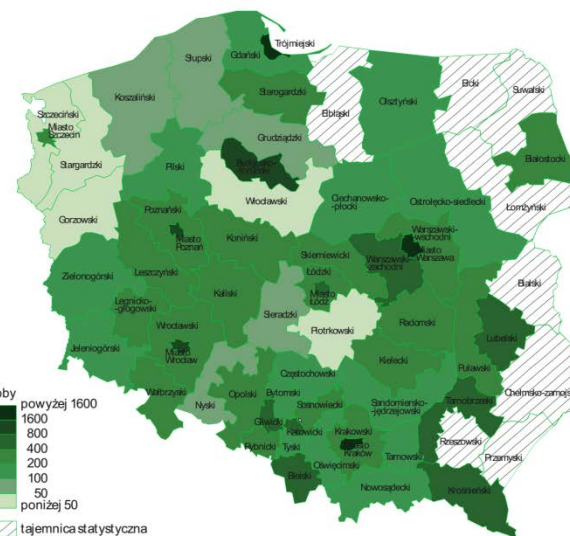
Tematyka prac badawczych realizowanych w ramach projektu w latach 2013-2014

- Baza STRATEG i wskaźniki dla monitorowania polityki spójności:
 - Rozbudowa i doskonalenie systemu STRATEG dla potrzeb monitorowania polityki spójności;
 - Opracowanie katalogu definicji wskaźników produktu i rezultatu ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych 2014-2020 – badanie zakończone;
 - Ustalenie wartości wybranych wskaźników ekonomicznych dla beneficjentów Regionalnych Programów Operacyjnych oraz dla celowo dobranej grupy kontrolnej;
- Inne prace badawcze:
 - Badanie efektywności energetycznej budynków administracji publicznej za lata 2007-2013;
 - Opracowanie metodologii pozyskiwania danych i wskaźników w obszarze infrastruktury komunalnej na poziomie gmin i w granicach aglomeracji

Dezagregacja danych dotyczących nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz personel B+R na poziom podregionów (NTS 3)

Mapa 9. Zatrudnienie w działalności badawczej i rozwojowej sektora przedsiębiorstw (mierzone liczbą osób) według podregionów (NTS 3 2010) w 2012 r.

Mapa 17. Zatrudnienie w działalności badawczej i rozwojowej sektora przedsiębiorstw (mierzone liczbą ekwiwalentów pełnego czasu pracy) według podregionów (NTS 3 2013) w 2011 r.

Wybrane wyniki zakończonych prac badawczych

Katalog definicji wskaźników produktu i rezultatu ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych 2014-2020: przykłady zaproponowanych zmian

- Korekta nazwy (CT 7)
 - Liczba wspartych ~~lotnisk~~ portów lotniczych
- Uwagi do opisów (CI EFS)
 - ~~Nieaktywni~~ Bierni zawodowo to osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie posiadają zatrudnienia i nie są bezrobotne).
- Propozycje nowych wskaźników (IF)
 - Wartość inwestycji prywatnych funduszy pożyczkowych
 - Wartość części UE inwestycji funduszy pożyczkowych
- Propozycja podziału wskaźnika (CT 4)
 - Pojemność zakupionego lub zmodernizowanego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej
- Propozycja zamiany wskaźników (CT 6)
 - ~~Liczba wybudowanych ujęć wody (szt.)~~
 - Wydajność dobową wybudowanych ujęć wody (m³)
- Wskaźnik do usunięcia (CT 5)
 - ~~Liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi~~

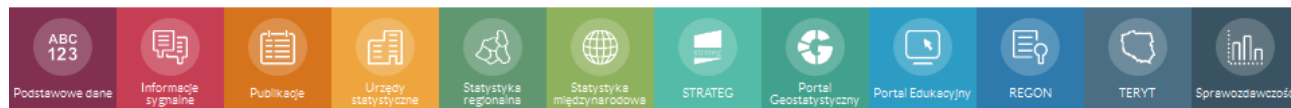

Wybrane wyniki prac badawczych

Główny Urząd Statystyczny
Portal Informacyjny

[Informacja o badaniach ankietowych](#) · [Dla mediów](#) · [Dzienniki Urzędowe](#) · [O serwisie](#)

[Strona główna](#) · [Statystyka regionalna](#) · [Statystyka dla polityki spójności](#)

- ▼ Statystyka regionalna
 - ▶ Jednostki terytorialne
 - ▶ Badania regionalne
 - ▶ Polityka regionalna
 - ▼ Statystyka dla polityki spójności
 - ▶ Realizacja prac metodologicznych, analiz, ekspertyz oraz prac badawczych na potrzeby polityki spójności
 - ▶ Organizacja seminariów i spotkań związanych z realizacją projektu
 - ▶ Publikacje regionalne
 - ▶ Rankingi statystyczne
- ▶ Banki i bazy danych
- ▶ Obszary tematyczne
- ▶ Wskaźniki makroekonomiczne
- ▶ Wskaźniki monitorujące
- ▶ Z prac studialnych
- ▶ Metainformacje
- ▶ Infografiki, widżety
- ▶ Multimedia
- ▶ Pytania i zamówienia
- ▶ Newsletter
- ▶ Linki

Statystyka dla polityki spójności

Projekt pn. „Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz programowania i monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020” realizowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 - oś priorytetowa 3 „Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych”, działanie 3.1 „Wsparcie instytucji zaangażowanych w realizację NSRO”.

- ▶ Okres realizacji projektu: 1 lutego 2013 r. – 31 grudnia 2015 r.
- ▶ Wartość projektu – 22,4 mln zł.

Zadania Projektu:

Zadanie 1 - [Realizacja prac metodologicznych, analiz, ekspertyz oraz prac badawczych w celu pozyskania informacji niezbędnych do procesu monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz programowania, monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020](#)

Zadanie 2 - Organizacja konferencji mających na celu zaprezentowanie wyników prac analityczno-badawczych wspomagających proces monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz programowania, monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020

Zadanie 3 - [Organizacja seminariów i spotkań związanych z realizacją prac metodologicznych, analiz, ekspertyz oraz prac badawczych wspomagających proces monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz programowania, monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020](#)

Zadanie 4 - Udziel w krajowych i międzynarodowych konferencjach, seminariach oraz spotkaniach poświęconych procesowi programowania, monitorowania i ewaluacji polityki spójności oraz poszczególnym obszarom interwencji polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem systemu monitorowania interwencji

Podsumowanie

- Rosnąca rola GUS w systemie monitorowania polityki spójności;
- Rola statystyki publicznej:
 - źródło dla części wskaźników, w tym na poziomie Umowy Partnerstwa
 - podstawowe źródło wskaźników do prowadzenia diagnoz strategicznych, zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym oraz regionalnym
- GUS jako strategiczny partner przy tworzeniu polityk publicznych
 - diagnoza,
 - monitorowanie,
 - ewaluacja.

Dziękuję za uwagę

D.Rogalinska@stat.gov.pl